

Konferencija

Structuring Government in the 21st Century

UDK 35.07(047)

U Bruxellesu je 27. svibnja 2011. održana završna konferencija međunarodnog projekta koji je financirao i podržavao program COST,¹ a koji je za svoj primarni objekt istraživanja imao danas raširen tip upravnih organizacija, agencije, ali i druge organizacije javnog sektora koje s agencijama dijele zajedničke karakteristike. Projekt pod nazivom *Comparative Research into Current Trends in Public Sector Organization – CRIPO* (Komparativno istraživanje suvremenih trendova u organizacijama javnog sektora) okupio je u četverogodišnjem razdoblju (2007.–2011.) 35 istraživačkih timova iz 23 europske zemlje i još 7 drugih zemalja, usmjerenih na izučavanje i usporedbu agencija i izradu baze podataka koja postavlja temelj za buduće komparativne, posebno longitudinalne, analize. Baza danas obuhvaća podatke o 1.400 agencija u 15 europskih zemalja, a unos podataka za ostale očekuje se tijekom ove godine. Osnovne dimenzije analize su autonomija i kontrola agencija, a zatim i njihova koordinacija i učinkovitost.

Konferencija pod nazivom *Structuring Government in the 21st Century: Managing and Controlling Public Agencies at National and EU-level in Times of Crisis* bila je namijenjena onima koji se u praksi susreću s agencijama, kao dužnosnici ili rukovodeći službenici u izvršnoj vlasti ili upravnim resorima koji se bave upravnim sustavom (ministarstva uprave, financija, unutarnjih poslova), parlamentima ili sudovima, kao i oni koji upravljaju samim agencijama. Svrha konferencije bila je upoznati ih, na temelju spoznaja do kojih su došli istraživači, sa suvremenim izazovima upravljanja i nadzora nad agencijama, posebno u kontekstu krize i potrebe za koordinacijom.

¹ COST je okvir za znanstvenu suradnju europskih zemalja koji su osnovali ministri znanosti 19 europskih država još 1971. Hrvatska je članica od 1992.

Osim toga, poseban je naglasak stavljen na efikasnost i učinkovitost agencija odnosno njihove rezultate i vezivanje nadzora uz kriterij učinka. Poseban zadatak konferencije bio je razmotriti *policy* preporuke oblikovane na temelju analiza istraživača, koje su i objavljene na web stranicama.²

Konferencija je okupila zaista impozantan broj znanstvenika i praktičara, i to visokopozicioniranih službenika i državnih dužnosnika. Tako su, uz eminentne znanstvenike europskih sveučilišta te znanstvenike svjetskog glasa, kao što je profesor B. Guy Peters, direktori ureda vlade ili premijera, ureda za zakonodavstvo, zamjenici ministara uprave, direktori jedinica za strateško planiranje ministarstva financija, visoki službenici ministarstva unutarnjih poslova, direktori regulatornih i izvršnih agencija i drugi raspravljali o posljedicama i problemima procesa agencifikacije i fragmentiranja državne uprave. Problem osiguranja neovisnosti uz odgovarajuću kontrolu analiziran je s mnogobrojnih aspekata, uz poseban naglasak na danas sve više aktualnu potrebu za jačanjem koordinativnih kapaciteta izvršne vlasti i horizontalnih resora (financije, uprava).

Paneli su bili podijeljeni prema upravnim tradicijama tako da su se različita pitanja postavljala i na njih pokušao naći odgovor u anglosaksonskom klasteru (racionalizacija sustava agencija u razdoblju krize), skandinavskom klasteru (problem kontrole i povjerenja između agencija i principala), kontinentalnom klasteru (odnos između ministarstava i agencija), romanskom klasteru (odgovornost agencija parlamentu i građanima), istočnoeuropskom klasteru (politizacija agencija i problem vodstva) te europskom klasteru (problem upravljanja europskim agencijama i mrežama agencija). Pitanja i rasprave odražavaju i neke temeljne probleme ili interese pojedinih upravnih tradicija koji su zbog agencifikacije dobili novu dimenziju.

Neka od pitanja koja su se analizirala obuhvaćaju problem racionalizacije sustava agencija u vremenu krize kako bi se povećala efikasnost i učinkovitost a da se ne izgubi na fleksibilnosti i na inovativnosti. Kako poboljšati političko i upravljačko vodstvo agencija? Kako formulirati kontrolu usmjerenu na rezultate od strane ministarstava? Kako dugoročno poboljšati odnos između ministarstava i agencija uz očuvanje i autonomije i kontrole? Kojim mehanizmima treba nadomjestiti tradicionalne oblike nadzora kako bi se povećala odgovornost prema građanima, korisnicima, zakonodavnom tijelu? Kako poboljšati upravljanje i kontrolu europskih agencija i mreža te kakav treba biti odnos s nacionalnim agencijama?

² http://soc.kuleuven.be/io/cost/act/20110527_bxl.html

Konferencija je protekla u duhu suradnje i razumijevanja teorije i prakse, koje su međusobno učile i razmjenjivale iskustva. *Policy* preporuke, prezentacija i rasprava vrlo su jasno ocrtale osnovne probleme i naznačile moguća rješenja za pitanja koja muče one koji se u praksi bave i modernizacijom uprave i agencijama posebno. Osim toga, mnogi su istraživači naglasili pravce budućih istraživanja. Osim baze podataka i *policy* preporuka, kao glavni ishod četverogodišnjeg projekta treba naglasiti nekoliko knjiga i velik broj znanstvenih radova, ali i, što je posebno važno, učinkovitu suradnju znanstvenika istraživača s donositeljima političkih odluka, voditeljima reforme i racionalizacije te čelnicima agencija u matičnim državama i EU.

Hrvatski tim predstavljali su znanstvenici istraživači prof. dr. sc. Ivan Koprčić i doc. dr. sc. Anamarija Musa, oboje s Pravnog fakulteta u Zagrebu, te predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije mr. sc. Danijel Žamboki. Povezivanje znanosti i prakse na ovoj se konferenciji može smatrati velikim korakom za modernizaciju javne uprave i u Hrvatskoj.

*Anamarija Musa**

* Dr. sc. Anamarija Musa, docentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant professor of administrative science at the Faculty of Law, University of Zagreb, email: amusa@pravo.hr)